

08. September 2023

UKA2023/76

Inatsisartut Suleriaasianni § 36 malillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik imaattumik siunnersuuteqarpunga:

Ilinniartitaanerup aqqissuussaana eqaatsoq ataqatigiittorlu qanoq toqqammavilernissaanut apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut

(Inatsisartunut ilaasortaq Najaaraq Møller, Siumut)

Ilinniartitaaneq ataqatigiissoq tamakkiisumik isigalugu qanoruna toqqammavilerneqarsinnaasooq?

Siumumi ilinniartitaaneq ataqatigiissoq anguniarlugu suliniuteqartarpugut, pingaartipparput innuttaasutta pitsaasumik toqqammaveqarlutik peroriartornissaat, ilikkarsarnissaat inerisarneqartuarnissaallu, taakuummata pitsaasumik innuttaaqataanermut toqqammaviliisut.

Nunatsinni meeqqat atuarfiannit angusat ammut aallartut Ilinniartitaanermut Pilersaarut 2-mi¹ atuarneqarsinnaavoq.

Ukiorpanngortuni meeqqat atuarfiat nalilersorneqanngilaq, angusalli kisimik ukkatarineqartarput, saniatigullu meeqqat atuarfiata inatsisaa ilatilaarneqartarluni. Kommunit namminneq aamma atuarfimminnut allannguilaarsinnaasarput, soorlu qaqugukkut tuluttut atuartitsisalersinnaaneq namminneerlutik aqqissuussinnaasarlugu, avataaniit suleqateqarlutik meeqqat pisinnaatitaaffii aallaavigalugit atuarfitsik sanarfinnaallugu il.il. Saniatigut avataaniit qulaaniillu allannguutit atuarfeqarfinnut tunniussuunneqartarput, suleriesissaannillu suliakkerneqartarlutik. Amerlanerpaat ilisimatuussutsikkut paasisat aallaaviginagit aningaasarli qitiutillugu aaqqeeriuseqartoqartarneranik piviusunngortinneqartarlutik.

Tamakku tamarmik ullumikkut kinguneqarluangitsut takussutissarsivagut.

Meeqqat atuarfiannut ikaarsaarnissamut suliallit aammalu meeqqat atuarfiinut toqqammaviit aammalu ilinniarfeqarfinnut allanut tunngassuteqartut ataatsimut isigissagaanni aqqissuussaanaata ataqatigiippallaanqeqaq.

---

¹ https://iserasuaat.gl/nyheder/2021/11/ila-uddannelsesplan-ii-2021?sc_lang=kl-gl

Perorsaanermik Ilinniarfik (PI) immikkut ingerlavoq, PI-tullu naammassigaangamik meeqqerivinni suliniarunik akissarsiaat appaseqaat, saniatigut ilinniakkaminni meeqqat atuarfiannik paasisimasaqartanngillat.

Ilinniarfissuaq massakut takussutissat aallaavigalugit naqissusissagaanni toqqammavigissaarnani ingerlasutut naqissusertariaavoq, atuartuutitta naammassisartut piginnaasamikkut naammaginangitsunik peqarlutik inuiaqatigiinnut appakaattalermata.

Ilinniusiorfik immikkut aningaasassanik noqqaasoq, ilinniusiornissaq angummassinnaanngitsoq.

Kommunini atuarfeqarfinnik aqutsineq aamma aningaasanik toqqammaveqartumik aqutsiffiusoq, sipaarniartariaqartarnerit annertusarlutik, atuarfiit sippulinnik atuartuuteqarfiusartut. Ila atuarfiit ajornartorsiortaqaat.

Atuareernerup kingorna ornittakkat orniginanngitsut.

Meeqqeriviit sulisussaartut, meeqqat massakut atualertartut piareersarluarsimanatik atualertartut.

Taamaammat pequtissaqarluarpugut meerartatta innutaaqataallualernissaannut sakkussanik ilinniarfeqarneq politikikkut eqqartussallutigu. Naammalerpormi ilinniartitaanermik tunngasut qaaginnarsiorlugit ataasiakkaannguanillu aaqqiissuteqarfiusumik ukkatarinnittarneq. Piffissanngorpoq peqqissutsimut tunngasutuulli ataatsimoortumik iseqarluni allannguinnissamut eqqarsalernissaq.

Pingaarteqarluinnarpoq meeqqerivinninngaanniit innutaaqataalernissamut aqqutit pitsaasumik toqqammaveqarnissaat. Perorsaaneq, ilikkarsartitsineq, ilinniartitsineq innutaaqataalersitsinerlu tamarmik ataqatigiipput.

Taamaattumillu Nunatsinni innutaaqataalluarnissamut toqqammaveqarnerput ammasumik eqqartornissaa, qanoq isilluta nunatut meeqqatsinnik patajaatsumik, peqqinnartumik pitsaasumillu ilikkarsarnissamut toqqammaviliisinnaanerluta ataatsimoorussamik piffissanngorpoq.

PI, Ilinniarfissuaq naammanngippata taava eqqartugassaq imaannaanngilaq. Perorsaanermi, inulerinermi ilinniartitsinermilu ilinniarfeqarfiit immikkoortutut isigisassaangillat, tamarmik ataqatigiimmata. Tunngavimmikkut assigiiffeqarmata, inunnik pitsaasunik sinaakkusiinissamik ilinniarfiullutik.

Assersuutitut Finland isumassanik aallerfittut isigisinnaavarput, meeqqeriviit atuarfiillu inatsiseqarput ataatsimoortumik, ataqatigiimmata. Ilikkarsarnermullu ilinniarfeqarfik aamma ataqatigiittumik ingerlavoq, allaat pitsaassusilimmik ilikkarsartitsisussatut sulilertussanut minnerpaamik kandidateqarnissaat piumasaqaataalluni. Innuttaasunik pitsaasunik inerititaqarnissaq nunaminni pingaartikkamikku.

Island angajoqqaanut qanimut suleqateqarnerat kinguneqartitsisarnerallu aallerfiusinnaalluarpoq.

Ilisimatusarfik annertusisamik ukkataralugu pigutta, aaqqissuussaana misissorlugu, nalilersorlugu, perorsaanermut, inulerinermut ilinniartitaanermullu ilinniagaqartut, taassumalu saniatigut sakkussanik ilinniusianik pilersitsisartut, kommunit minnerunngitsumillu inatsisit, ilisimatussutsikkut ilikkakkat pingaarluinnartuupput toqqammaviginissaat, taakku innuttaasunik pitsaasunik siumoortumik pilersitsinissamut avaqqunneqarsinnaanngimmata.

Qitiusumik qanoruna meeqqat inunngorneranninngaanniit innuttaaqataalernissaannut sorlai aaqqissuuttariaqalerivut?